

OBSAH

<i>Príhovor</i>	3
<i>Retiazka a hrebeň</i>	4
<i>Životy svätých</i>	5
<i>Otázky a odpovede</i>	7
<i>Pravoslávna ikona</i>	8
<i>Kázeň</i>	12
<i>Detská stránka</i>	14
<i>Spomienky na vladyku Lavra</i>	18
<i>Recepty</i>	20
<i>V Hospodinovi hľadajme útechu</i>	21
<i>Čudotvorné ikony</i>	22
<i>List Bohu</i>	23
<i>Spomienka na metropolitu Nikolaja</i>	24
SLNEČNÝ DOM – „Dobrovoľníci opäť v akcii“	25
<i>Zo života skupín</i>	26
PRAVOSLÁVNÝ KŇAZSKÝ SEMINÁR PU V PREŠOVE	30

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

Spasi Vás Hospodi!

Obálka: Valné zhromaždenie BPM

Valné zhromaždenie BPM, beseda hesychazmus

ISTINA

Mesačník Bratisva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XV/2010

šéfredaktor: Lenka Kimaková
redaktori: Alexander Haluška, Michal
Šivík, Zuzana Repková, Marcela Hvižďa-
ková, Zuzana Sadilková, Juliána Kuzano-
vá, Ján Husár, Tatiana Mihaličová
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Marcela Hvižďaková
detská stránka: Janka Kobanová, Janka
Zajarošová
redaktori pre distribúciu: Ľuboš Omaska,
Patrik Palasiewicz
korektúra: Prof. ThDr. Peter Kormaník,
PhD.

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok 5,40 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:

Bratstvo pravoslávnej
mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01, Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

Cirkevne schválené.

Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Príhovor

Milí čitatelia a čitateľky Istiny! Chcela by som sa Vám všetkým poďakovať za Vašu vernosť, za to, že aj napriek meškaniu niektorých čísel máte ochotu odoberať našu Istinu. Tento náš sklz sa vynasnažíme napraviť čím skôr, aby Istina vychádzala v takom čase ako má. Veríme, že s Božou pomocou sa nám to podarí, lebo vďaka Bohu vychádza tento náš časopis. Ak by mal niekto z Vás námety na otázky, ktoré by mohli byť uverejnené, tak nám napíšte na mailovú adresu istina12@gmail.com.

Ak máte články alebo básničky, ktoré by ste radi uverejnili, taktiež nám ich môžete poslať a my ich s radosťou a vďačnosťou použijeme. Istina je tu pre nás všetkých, pre všetkých veriacich, ale aj neveriacich, ktorí majú záujem niečo sa o nás dozvedieť. Tento časopis je našim obrazom, ktorým sa prezentujeme a sme otvorení všetkým Vaším nápadom, no nebránime sa ani kritike. S vďačnosťou privítame Vašu spoluprácu, milí čitatelia.

*Na ten náš prekrasnyj novyj rik,
naj nebude nenavist', smutok, hniv ani
krik,
a naopak - veľo chvíľ krasnych a
radostnych,
naj Vám Hospod' даст veľo duchovnych
sil,
naj Vás anhelikove ochraňujut,
zdravja, šťast'a Vám darujut,
lasky majte furt dostatok
doma i v rodini poriadok,
radost naj tiž prevkitat
na mnohala i blahaja lita.*

Šéfredaktorka Lenka

Retiazka a hrebeň

Kedysi á v - no žili na tomto svete v jednej malej ke dvaja manželía, ktorých láska odo dňa svadby nikdy neprestala rásť. Boli veľmi chudobní, ale obaja vedeli, že

ten druhý nosí v srdci nespĺnené želanie. Muž mal zlaté vreckové hodinky, ktoré zdedil po dedovi, a sníval, že si k nim kúpi zlatú retiazku. Žena snívala o perleťovom hrebienku, ktorý by si dala do svojich dlhých, jemných, svetlých vlasov.

Roky utekali a muž myslel stále viac na hrebienok, ktorý by rád kúpil svojej milovanej žene, kým žena na

neho už takmer zabudla. Snažila sa nájsť cestu, ako kúpiť mužovi zlatú retiazku.

Dlho o tom nehovorili, ale stále v sebe nosili svoj nespĺnený sen.

Raz ráno, v deň desiateho výročia svadby, prišla žena ku svojmu manželovi s úsmevom, ale s hlavou ostrihanou dohola. Jej nádherné, dlhé vlasy boli preč.

„Čo si to urobila, miláčik?“ Spýtal sa užasnuto.

Žena roztvorila dlaň, na ktorej žiarila zlatá retiazka.

„Predala som ich, aby som ti mohla kúpiť zlatú retiazku k hodinkám.“

„Čo si to len urobila,“ povzdychol muž a ukázal žene prekrásny, drahý perleťový hrebienok. „Ja som predal hodinky, aby som ti mohol kúpiť hrebienok.“

A objali sa. Nepotrebovali nič iného, boli bohatí jeden druhým.

Bruno Ferrero

Prípravila Radka Baková

***Svätí bezsrebreníci
(nezištní) Kyr a Ján a sväté
mučenice Afanasija,
Feodotija a
Eudoxia***

Deň pamiatky 31. január

Svätý Kyr sa narodil v Alexandrii. Bol veľmi múdрым a vychýreným lekárom.

Zadarmo liečil ľudí a snažil sa liečiť nielen telo, ale aj dušu. Namiesto rád Galéna alebo Hypokrata (významných gréckych lekárov) poučoval pacientov

radami svätých apoštolov a prorokov. Veľmi dobre si uvedomoval, že duševné choroby sú oveľa zložitejšie a náročnejšie na liečbu, ako telesné. Keď duša veľmi trpí kvôli hriechom, často sa stáva, že i telo podlieha ťažkej chorobe, dopúšťanej Bohom ako následok nášho hriešneho konania.

Svätý Kyr takto poučoval chorých, liečil ich a zároveň rozprával a vyznával vieru v Boha a mnohých pohanov priviedol k viere v Isusa Christa – pravého Boha.

V tom čase vládol cisár Dioklecián. Svätý Kyr, slávny alexandrijský lekár, bol obvinený z toho, že je kresťan a mnohých privádza k tejto viere. Predstavený Alexandrie ho prikázal chytiť. Svätý Kyr uteká z Egypta do Arábie, nádejajúc sa na Christove slová: „Ak vás prenasledujú v jednom meste, choďte do iného“ (Mt 10, 23).

Po príchode do Arábie prijal mníšstvo. Prišiel tam Božou Prozreteľnosťou, aby aj v Arábii ľudia uverili v Isusa Christa. Zanechal liečenie liekmi a bylinkami, lebo dostal od Boha dar liečiť modlitbou i slovom.

V čase tohto prenasledovania kresťanov žil v Edese svätý Ján, zbožný kresťan a vojak s vysokou hodnosťou. Počas prenasledovania zanechal vojenskú službu, majetok i rodinu a vydal sa na púť do Jeruzalema. Vo svätom meste sa dopočul o živote a veľkých skutkoch, ktoré Boh vykonal cez svojho služobníka Kýra. Veľmi ho zatúžil spoznať a žiť pri ňom, aby sa naučil cnostnému životu. Hľadal ho

v Alexandrii i Arábii. Od tejto doby Ján zostal žiť pri svätom Kýrovi a učiť sa od neho cnostiam.

O nejaký čas boli nečestnými prenasledovateľmi chytená Afanasija a jej dcéry Feoktista, Feodotia a Eudoxia. Najstaršia Feoktista mala iba 15 rokov. Keď sa o tom do počuli svätí Kýr a Ján, veľmi sa ponáhľali do mesta Kanop (Horný Egypt), aby utvrdili sväté ženy vo viere v Isusa Christa, žeby sa zo strachu pred mučením a vyhrážkami nepodriadili pohanskému bludu. Svätí bezsrebreníci navštevovali sväté mučenice vo viere v Isusa Christa.

Ktosi z kanopských pohanov prišiel za Sirianom, správcom tohto územia, so žalobou, že kresťanky vo väzení navštevujú akísi muži, jeden v mníšskom a druhý vo vojenskom oblečení, a dokonca po celom meste hlásajú, že spravodlivé je klaňať sa iba Isusovi – skutočnému Bohu. Sirian prikázal priviesť pred súd neznámych mužov. Zakrátko už svätí Kýr a Ján stáli pre sudcom. Ten sa im snažil dohovárať, len aby sa „umúdrili“ a priniesli žertvu bohom a tak unikli hnevu a trestu nielen cisára, ale aj ich božstiev. Avšak svätí lekári sa nezľakli ani hrozieb, ani mučenia. Sirianovi, ktorý sa klaňal idolom, odporovali a poukazovali na nerozumnosť jeho konania.

Mučiteľ dal zavolať svätú Afanasiu a jej dcéry. Pred ich očami nechal všemožnými spôsobmi mučiť svätých Kýra a Jána. Nemilosrdne bili a trýznili, trhali a polievali ich telá, len aby sa svätí muži vzdali svojej viery a sväté

devy, aby zo strachu z mučení obetovali idolom, t.j. uznali ich za pravých bohov a tak zapreli Christa.

Vidiac, že nič nedosiahli, začali mučitelia trápiť sväté ženy. Mučenie trpeli tie isté muky ako svätí Kýr a Ján. Avšak o koľko väčšie bolo zahanbenie pre mučiteľa, keď slabé ženy statočne znášali všetky bolesti a strasti. Nakoniec sväté mučenice boli sťaté. Svätých lekárov opäť začal nemilosrdný tyran presviedčať, zaliečať sa im mnohými darmi, predstieral starosť o ich zdravie, hrozil im a nadával.

Mučeníci boli ale neoblomní vo svojej viere a svoj život zavŕšili takisto sťatím. Stalo sa to 31. januára roku 311. Tajní kresťania odniesli ich telá a s úctou pochovali v chráme svätého apoštola a evanjelistu Marka. Po mnohých rokoch boli mošči (ostatky) svätého Kýra a Jána prenesené do mesta Manufin (neďaleko Kanope), aby boli z tohto mesta vyhnaní démoni. Toto prenesenie moščí prikázal urobiť Boží anjel alexandrijskému patriarchovi Cyrilovi (412-444). Neskôr boli ostatky prenesené do Ríma a odtiaľ do Mníchova.

Svjatyji mučenici Kyre, Joanne, Afanasija, Feoktista, Feodotija i Eudoxia molite Boha o nas!

*Podľa knihy Žitija svjatych svjatiteľa
Dimitrija Rostovskogo*

Pripravil Alexander Haluška

Otázky a odpovede

Otázka: „Je správne, aby sa pravoslávni veriaci modlili ružanec a ak nie, tak prečo?“

Odpoveď: Isus Christos hovorí: „Keď sa modlíte, nehovorte veľa ako pohanania, ktorí si myslia, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť. Nenapodobňujte ich“ (Mt 6, 7-8). Kvôli tomuto Božiemu odporúčaniam naša Cirkev zostavila bohoslužby tak, že väčšinu ich obsahu tvoria rôzne úryvky zo Svätého Písma pre naše poučenie a spásu a pomerne

málo modlitieb.

Okrem

toho,

modlitby,

ktoré

v bohosluž-

bách sú, sa

väčšinou neopakujú

a ak, tak len zriedka (napr. Otče náš). Často sa opakujú len krátke modlitby s málo slovami ako „Hospodi pomiluj“, „Pomiluj mja Bože, pomiluj mja“ a podobne.

Okrem vyššie uvedených slov Isusa Christa nájdeme vo Svätom Písme tiež odporúčanie: „Modlite sa neustále“ (1Ts 5, 17). V duchu týchto slov sa v cirkevnej Tradícii zaužívalo časté opakovanie niektorých modlitieb, avšak iba s málo slovami. Ide najmä o tzv. Isusovu modlitbu: „Hospodi Isuse Christe, Syne Božij, pomiluj mja hrišneho“, poprípade modlitebných

povzdychov: „Presvjataja Bohorodiце, spasi nas“, „Bože, milostiv budi mni hrišnomu“ a podobne. Sú to krátke modlitby, ktoré obsahujú iba málo slov, vďaka čomu ich opakovanie nepredstavuje mnohovravnosť.

Ak zoberieme do úvahy vyššie uvedené rady Svätého Písma a prax Cirkvi, vidíme, že modlitba ruženca nie je ideálnym spôsobom modlitby, pretože sa v nej opakujú nie iba krátke

modlitebné povzdychy, ale

aj dlhšie modlitby

a to veľakrát a

s mnohými

slovami.

N a

z á v e r

e š t e

dodám, že

najdôležitej-

šie zo všetkého

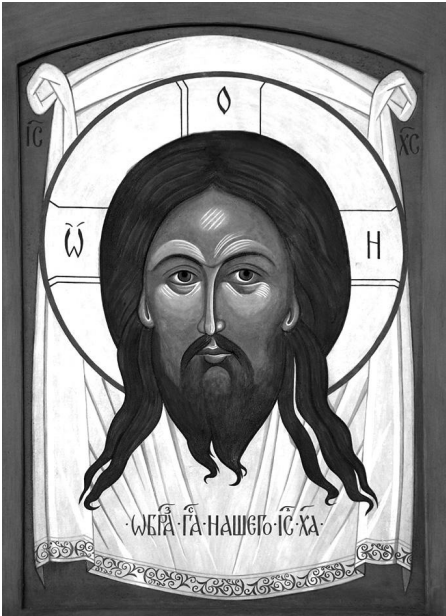
je nepovyšovať sa

nad tých, ktorí sa nemodlia,

alebo sa modlia nesprávne a modlitbu spojiť s tromi stavmi, bez ktorých modlitba nie je modlitbou a neprináša žiaden úžitok. Je to: sústredenosť (vnímanie), skrúsenosť srdca (pokánie) a zbožná úcta pred Bohom (osl. blahovinije). Usilujme sa preto v prvom rade modliť sa pokorne, sústredene, kajúcne a zbožne, aby nám modlitby prinášali úžitok, radosť, posilnenie, vypočutie našich prosieb a spásu. S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

Ikonografia Spasiteľa Isusa Christa

Nerukotvorený Spas

Kánony – pravidlá, podľa ktorých sa píšu ikony, sú pre ikonopisca to isté, čo znamená bohoslužobný poriadok – typikon pre duchovenstvo. No ako kňaz má právo v istej miere meniť poriadok bohoslužby, tak aj ikonopisec môže vnieť nejaké korekcie do ustanoveného prototypu, zvyrazňujúc tým tú časť teológie ikony, na ktorú chce najviac poukázať.

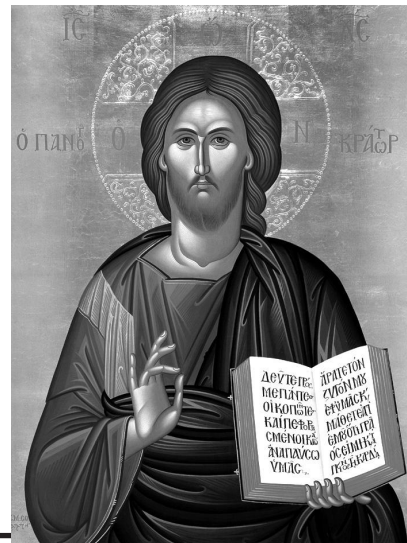
Ikonografia Isusa Christa je tradične delená na tieto základné typy: a) Nerukotvorený Spasiteľ, b) Vseoderžiteľ – Pantokrator, c) Christos na tróne, d) Spasiteľ v silách, e) Emmanuel – Christos mládenec. Ikonografia Isusa Christa vo sviatočnom a strast-

nom cykle do tohto delenia nepatrí. Každý typ má ešte ďalšie podtypy, napríklad Isus Christos sa môže zobrazovať ako celá postava, po pás, po plecía alebo len samotná tvár. Podľa čoho spoznáme, že ide o ikonu Isusa Christa? Máme niekoľko spoľahlivých znakov:

1) Nimbus – svätožiara. Je zlatej alebo zlatu podobnej farby, no len u Isusa Christa v nej nachádzame obraz kríža za Jeho hlavou, ktorý pozostáva z deviatich línií (3 krát po 3), čo je symbolom deviatich nebeských anjelských stupňov a v ktorom sú vpísané tri grécke písmená $\omega \nu$ (o ón), ktoré znamenajú „jestvujúci“ – sú vzaté z gréckeho prekladu Starého Zákona, z Druhej Mojžišovej knihy: „Som, ktorý Som“.

2) Nadpis – vždy sa nachádza po stranách nimbu a pozostáva zo štyroch gréckych písmen IC XC – Isus Christos, nad ktorými je tzv. titla (vlnovka). **P r e d t ý m** boli na ikonách Isusa Christa dve písmená: A a Ω (alfa a omega).

T i e t o prvé dva znaky sú na každom type ikony Isusa Christa.

Isus Christos - Vseoderžiteľ

3) Odev – odev Isusa Christa pozostáva takmer vždy z dvoch častí – vrchného plášťa a spodného rúcha (chiton), cez ktorý sa na pravej strane tiahne „kláv“, čo je zväčša zlatý všitý pás a symbolizuje čistotu a dokonalosť Isusa Christa, znak Jeho mesiášskej úlohy a zvestovateľského posolstva (preto ho majú aj apoštoli a biskupi). Vrchné rúcho je zväčša modrej farby, čo symbolizuje Isusovu Božskú prirodzenosť, a spodný odev je červený, čo symbolizuje Jeho ľudskú prirodzenosť, ale aj mučenícku smrť (farba krvi) a tiež kráľovskú dôstojnosť (Isus Christos = Kráľ slávy, Kráľ nad všetkými kráľmi), pretože do purpuru sa obliekali len králi a najvýznamnejší a najbohatší ľudia. Modrá farba je tiež farbou nebeského pôvodu Isusa Christa, nebeských sfér, čistoty a nepoškvrnenosti. Zjednotenie týchto dvoch farieb je symbolom zjednotenia dvoch prirodzeností v Isusovi Christovi, neba a zeme, nestvoreného a stvoreného. Tento znak je na všetkých

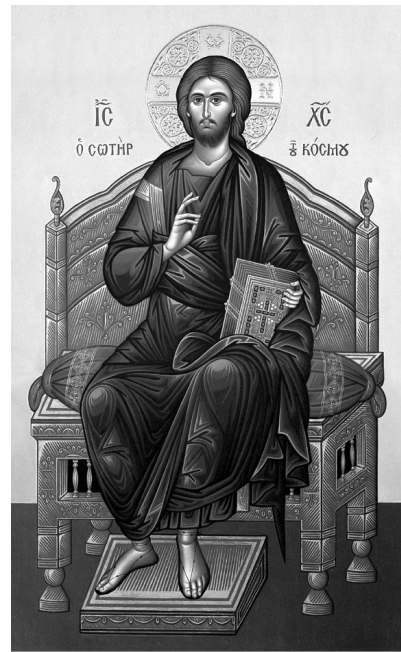

Isus Christos - Spas v silách

tos obe časti svojho odevu celé zlatožlté alebo biele a to najmä na ikonách Vzkriesenia, Vznesenia sa na nebo. Súčasťou odevu Isusa Christa je aj opasok – pojas.

Po nimbe, nadpise a odevu je ďalším rozhodujúcim znakom ikon Isusa Christa kniha.

4) Kniha – symbolizuje evanjeliové učenie Isusa Christa, môže mať tvar zvitku alebo kódexu (knihy). Isus Christos ju drží v ľavej ruke, pretože pravou zväčša žehná. Kniha môže byť zobrazená otvorená alebo zatvorená. V prvom prípade je to symbol času milosti, kedy je čas na konanie skutkov viery. V druhom prípade je to symbol času súdu, kedy každý dostane podľa toho, ako prežil svoj život. Kniha má však viac významov. Môže ísť napríklad aj o Knihu života, v ktorej sú zapísané mená spravodlivých. V otvorenej knihe nachádzame aj citáty, najmä Mt 11, 28–29 (Podťe ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vám dám odpočinutie. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný

Isus Christos - Na tróne

Isus Christos - Veľký Archijerej srdcom, a nájdete odpočinutie pre svoje duše), Jn 8, 12 (Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tme, ale bude mať svetlo života), Jn 13, 34 (Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa milovali navzájom. Aby ste sa aj vy vzájomne milovali, ako som ja miloval vás). Tento znak majú ikony Isusa Christa, keď sa Christos píše ako celá postava alebo je zobrazený do pásu, zriedkakedy aj pri zobrazení po pleciah.

K ikone Isusa Christa ako Kráľa patrí zobrazenie trónu. Ten má viacero významov. Je symbolom kráľovskej moci Isusa Christa, symbolom moci nad celým svetom, symbolom celého – viditeľného aj neviditeľného sveta. K tomuto typu patrí aj ikona „Veľký

Archijerej“ (zvaná tiež Nebeský Veľkňaz), kde má Isus Christos oblečené plné biskupské rúcho a v pravej ruke drží knihu a v ľavej žezlo. Posolstvo tejto ikony je, že Isus Christos je jedinou Hlavou Cirkvi. Časti Christovho rúcha majú tieto významy: mitra je symbolom trňovej koruny, ale aj veľkej dôstojnosti a pokory, je korunou nebeského Kráľa; sakos (vrchný odev) je odevom kráľov; omofofor je symbolom zatúlanej ovečky, ktorú Christos zobral na pleciah a priniesol späť do stáda – pastierska služba; žezlo je symbolom kráľovskej (Božej) moci.

Na ikonách Isusa Christa na tróne môžeme vidieť aj ďalšie postavy, napríklad anjelov, Presväťú Bohorodičku, Jána Krstiteľa či ďalších svätých (tzv. deisis). Takýmto typom ikony Isusa Christa je napríklad „Spasiteľ v silách“. Spasiteľ sedí na tróne a v ôkol neho sú nebeské mocnosti – Cherubíni a Serafíni, v pozadí je červený štvoruholník, ktorý symbolizuje zem. V jeho rohoch sú symboly evanjelistov ako zvestovateľov blahej zvesti do všetkých končín zeme. Sú v poradí: vľavo hore Matúš, vľavo dole Marek,

Isus Christos - Mládenec (Nespiace oko)

vpravo dole Lukáš a vpravo hore Ján. Pred štvoruholníkom je zobrazený modrý alebo zelenomodrý ovál, ktorý symbolizuje nebo. V ňom sú ikonograficky zachytení všetci anjeli, ktorí sú zobrazení na ikone. Pred oválom je červený kosoštvorec, v ktorom je zobrazený Isus Christos sediaci na tróne. Červená farba symbolizuje oheň (silu) Božstva. Táto ikona Isusa Christa je tematicky prepojená s eschatologickou témou druhého príchodu Isusa Christa.

Ďalším typom ikony Isusa Christa je Christos – Mládenec. Zobrazuje sa ako chlapec do veku siedmich rokov. Najznámejšia ikona je „Nespiace oko“, kde Isus Christos leží na plátne a bdejúc starostlivo hľadá na svojej stvorenie.

Nakoniec pripomenieme, že zobrazovať Boha–Otca je v pravoslávnej

Deisis

ikonografickej tradícii neprípustné. Ikona starca v bielom rúchu je ikonou Isusa Christa – Vetchij deňmi (Starý dňami), v nimbe sú tri grécke písmená o ων, niekedy aj vpísaný kríž, čo je nesporným svedectvom, že ide o tajomné zobrazenie Isusa Christa.

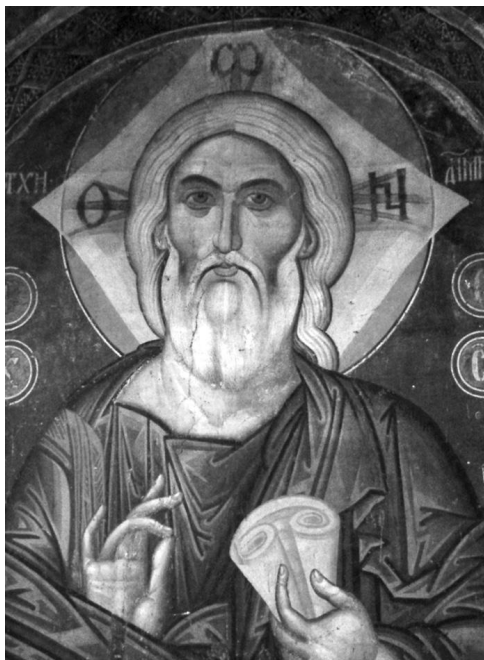
Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: Богословие иконы Православной Церкви. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: Искусство иконы. Богословие красоты. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Иконописцы Святой Руси. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: Энциклопедия православной иконы. Санкт-Петербург 2007.

Isus Christos - Vetchij deňmi

Protodiakon Ján Husár

... ѿ вѣсь жнвѣтъ нашъ
хрѣтъ бѣтъ предадѣмъ.

Slava Isusu Christu!

Drahi bratia a sestry, určite každý z Vás pozná slová svätej liturgie ... ѿ вѣсь жнвѣтъ нашъ хрѣтъ бѣтъ предадѣмъ.

S týmito slovami sa môžeme stretnúť v každej liturgii. Len čo sa človek zamyslí nad významom týchto slov,

A pri tom netreba odchádzať ďaleko do Christových čias.

Hoci v prvokresťanskej Cirkvi liturgia v takej podobe, ako ju poznáme dnes, ešte neexistovala, dalo by sa povedať, že práve týmito slovami sa riadili prvotní kresťania. Či nie je najvyšší prínos pre Christa to, že za Neho alebo za našich blízkych položíme svoj život?

Tieto slová liturgie sa dajú pocho-

začína si ich vykladať. Čo len môžu znamenať tieto slová pre súčasného človeka? Určite každého z nás napadne, aby celý svoj život odovzdal Christu. Zdá sa nám táto úloha nemožná.

piť aj v inom zmysle. Pod pojmom „ѿ вѣсь жнвѣтъ нашъ“ sa nemusí vždy chápať to, aby sme zomreli za meno Isusovo. Christos na inom mieste sám vraví: „Прїидѣте ко мнѣ вси трѣждѣющїица ѿ вѣременїи, ѿ

ЇЗЪ ОҮПОКОЮ ВЪ. РОЗҰМІТЕ НГО
МОЕ НА СЕБЕ, Н НАУЧИТЕСА Ꙗ МЕНЕ,
ІАКЪ КРОТКОЪ СЪМЪ Н СМРЕНЪ
СЕРДЦЕМЪ, Н УБРАЩАТЕ ПОКОН
ДЪШАМЪ ВЪШЫМЪ. НГО КО МОЕ
БЛАГО, Н ВРЕМА МОЕ ЛЕГКО СЪТЬ.“

Pod'ite ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení; ja vám dám odpočinutie! Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som krotký a pokorný v srdci, a nájdete si odpočinutie duše; lebo moje jarmo je lahodné a moje bremeno ľahké! (Mt 11, 28-30).

Christos nám týmito slovami dáva presný výklad toho, za čo sa modlíme pri každej liturgii. Hovorí, aby všetci utrápení a ustarostení prišli k Nemu. Christos volá každého, koho niečo trápi, lebo „moje jarmo je lahodné a moje bremeno je ľahké“. Žiada nás o to, aby sme sa obracali práve k Nemu, a nie k ľuďom tohto sveta. Určite v živote každého jedného z nás nastali ťažkosti a práve Boh bol prvý, na koho sme sa obracali.

Človek mnohokrát nevie, ako sa má vysporiadať s útrapami a prekážkami tohto sveta.

Christos nám vraví to, aby sme sa učili krotkosti a pokore práve od Neho. Isus je pre nás ten najsprávnejší príklad ako sa správať k blížnym. Dokonca na kríži odpustil lotrovi jeho hriechy a povedal mu: „Ešte dnes budeš so mnou v raji.“

Dal by Hospodin Boh aby sme slová svätej liturgie mali neustále na pamäti. Aby sme sa s nimi zobúdza-li a zaspávali. Nech nám všemohúci Boh dá silu naplniť ich, a aby sa pre nás nestali strašiakom, ale výzvou od samotného Božieho Syna, ktorý pre každého jedného z nás vytrpel spasi-teľné utrpenia a preliat svoju drahocennú krv. Amiň.

Christos posredi nas!

Miroslav Humenský

Nevieme si ani predstaviť, čo Boh dokáže urobiť z črepov nášho života, ak mu ich celkom odovzdáme.

Viera znamená veriť tomu, čo nevidíme. Odmenou viery je vidieť to, čomu veríme.

Život bez viery v Boha stráca istotu a silu.

Pripravila Zuzana Sadilková

Bylinka Presvätej Bohorodičky

Svätá rodina unáhlene prechádzala cez Judejské hory, aby sa zachránila pred vojakmi Iroda... Bohorodička s hlbokým smútkom tisla k hrudi tuho spiace dieťa a znepokojene naslúchala aj najmenšiemu šuchotu vo svojom pozadí. Svätý Jozef za nimi zaostal. Náhle sa spustil do doliny, kde sa rozprestierali malé pastierske chalúčky. Jozef klopal na každé okno s obavou na tvári. „Dobří ľudia“, vravel Jozef, „vpusťte nás k sebe, ukryte nás pred vojakmi Iroda!“ No oni zatvárali dvere a vraveli mu: „Odíď! Neprievolávaj na nás hnev kráľa.“ V tom čase prechádzala svätá dievčina širokou lúkou, na ktorej sa jasne blýskali plnokveté klinčeky, charakteristické arómou ruže a tisícou iných kvetov... Zrazu Bohorodička začula kroky. Zo strachu sa naklonila k ružovému kríku a povedala: „Ruža! Prekrásna ruža!...

Rozkvitni ešte viac, skry moje biedne dieťa, ktoré chcú zabiť!“ No ruža jej nahnevane zašepkala: „Chod' ďalej, vojaci si ma budú obhliadať, odtrhnú moje listy a kvety. Tam rastie klinček, pýtaj o pomoc jeho.“ Bohorodička podišla ku klinčeku a povedala: „Klinček!...Prekrásny klinček, rozkvitni doširoka, rozťahni svoju korunu a ukry moje dieťa pred vojakmi...“ „Pokračuj vo svojej ceste“ povedal klinček, „nemám kedy. Hľa, na skale kvitne šalvia – kvet chudoby. Chod' a popros si u nej prístrešie.“ Bohorodička podišla k šalvii a povedala: „Dobrá, skromná šalvia, rozviň svoje lístky a ukry moje dieťa, ktoré chcú zabiť!“ Šalvia hneď rozkvitla, rozvinula svoje lístky a povedala: „Vojdi do tejto jaskynky, čo je za mnou a ja zakryjem vchod do nej!“ Šalvia zakryla vchod do jaskynky, kde sa ukryla Matka so svojim dieťaťom. Keď vojaci prešli popri skalách bez povšimnutia, Bohorodička vyšla z jaskynky a povedala: „Dobrá šalvia, milý kvietok chudobných, navždy ťa blahoslovím. Buď utešiteľkou a liečiteľkou všetkých trpiacich ľudí!“ Dodnes rastie šalvia všade naokolo, používa sa a je ľudom vzácna. Nie nadarmo ju ľudia rôzne nazývajú - „kvet zdravia, bylinka svätej Matky, liečivá!“

*Z knihy Kvapôčky, príbehy o
vážnom pre deti a dospelých*

Z ruštiny preložila Janka Zajarošová

Príbeh o ceruzke

...Chlapec sa pozeral, ako stará mama píše list. Potom sa spýtal: „Píšeš o niečom, čo sa prihodilo nám? A nie je to náhodou príbeh o mne?“ Stará mama prestala písať, usmiala sa a odpovedala vnukovi: „Máš pravdu, píšem o Tebe. Ale dôležitejšie ako slová je ceruzka, ktorou píšem. Chcela by som, aby si sa jej podobal, keď budeš veľký.“ Chlapec sa na ceruzku zvedavo pozrel, ale nevidel na nej nič zvláštne. „Je predsa rovnaká ako všetky ostatné ceruzky, ktoré som kedy videl!“

„Všetko závisí na tom, ako sa na veci pozeráš“, povedala stará mama. „Ceruzka má päť vlastností a keď si ich udržíš aj Ty, bude Ti na svete vždy dobre.“

Prvá vlastnosť: môžeš robiť veľké veci, ale nikdy nesmieš zabudnúť, že existuje Ruka, ktorá riadi Tvoje kroky. Tejto ruke hovoríme BOH a on Ťa má vždy viesť podľa svojej vôle.

Druhá vlastnosť: čas od času musíš prestať písať a použiť strúhadlo. To ceruzke ubližuje, ale je potom ostrejšia. Preto musíš občas zniesť nejakú bolesť, lebo z Teba urobí lepšieho človeka.

Tretia
vlastnosť:
ceruzka
nám
vždy
umožní,
aby sme

zobrali gumu a vymazali chybu. Uvedom si, že opraviť niečo, čo sme urobili, nemusí byť zlé, ale je to, naopak, dôležité, aby sme zotrvali na správnej ceste.

Štvrtá vlastnosť: na ceruzke nie je najdôležitejšie drevo alebo vonkajší tvar, ale tuha, ktorá je vo vnútri. Preto vždy dávaj pozor na to, čo sa deje v Tvojom vnútri.

A konečne piata vlastnosť: ceruzka vždy zanecháva stopu. Rovnako tak nič, čo v živote urobíš, nezostane bez následkov a preto si buď dobre vedomý toho, čo činíš“.

Paulo Coelho
pripravila **Radka Baková**

Christos Raždajetsja!

Milé deti, pozdravujeme Vás v Novom roku a chceli by sme Vám popriať veľa radosti, šťastia, lásky a Božieho požehnania. Pripravili sme novo-ročnú detskú stránku s úlohami na dlhé zimné večery, aby ste sa nám náhodou nenudili. Tak hor sa do plnenia zadaní.

Ako prvý máme pre Vás pripravený obrázok, ktorý si môžu vymalovať aj tí najmenší, ktorí nevedia čítať.

Ak sa ti podarí všetko usporiadať, dopĺň na vybodkovanú čiaru názvy toho, čo si našiel v tejto úlohe. Príjemné premýšľanie.

JSEJJOKDUVOSNIRTA =
 VVFLIOEMIJEOVNNAI =
 OVNRAASŤODALAST =
 JVAATJASAAARVRV =
 SŇKOPIILNJUADOOUČURCTV=

Ak správne usporiadaš písmená, dostaneš názvy vianočných

Malý kvíz!

Táto úloha je pre vaše hlavičky, ktoré sa musia potrúpiť a porozmýšľať a označiť odpoveď áno alebo nie. Otázky sú o Christovom narodení.

Áno Nie

Isus Christos sa narodil v meste Moskva.
 Rodičia Isuska sa volali Jozef a Mária.
 Isusko s rodičmi utekali do Egypta.
 K narodenému Isuskovi prišli traja kupci.
 Ako dar dostal Isusko striebro, myrhu, hračky.
 Pastierov do jaskyne za Isuskom priviedla hviezda.

Slová z našich viet sa hrali na naháňačku a nevedia nájsť cestu späť, skús im pomôcť a správne ich poskladaj do viet

Mária		v	Treja		z
porodila		Isusa	priniesli		
Betleheme		Spasiteľa	Perzie		mudrci
Christa		Panna	Christovi		dary
všetkých		ľudí			

Úlohy pripravili Janka a Janka

Spomienky na vladyku Lavra

Spomína neter blažennejšieho metropolitu Lavra, Mgr. Mária Novosedláková

Náhly a nečakaný odchod vladyku Lavra zarmútil nielen jeho najbližšiu rodinu, ale všetkých pravoslávnych, ale aj inoslávnych kresťanov, ktorí ho poznali, pretože to bol výnimočný človek. Vynikal svojou láskou a silou modlitby. Jeho najbližšia rodina spomína, že v najťažších chvíľach, najmä keď išlo o život najbližšieho člena rodiny, poprosili vladyku Lavra o jeho modlitby a ich ťažkosti sa zmenili na radosť. ...

Moja druhá dcérka Lucia hneď po narodení veľmi ťažko ochorela a lekári jej dávali minimálnu šancu na prežitie. Keďže som to veľmi ťažko znášala, lekárka mi poslala na izbu psychológa, aby ma ukludnil a pripravil aj na to najhoršie. No nepomáhalo to... V tej najťažšej životnej chvíli som poprosila svoju mamku, aby zatelefonovala svojmu bratovi do

USA - teda vladykovi Lavrovi, aby sa modlil za malú Lucinku. Spomínam si, ako som ešte v ten istý deň pocítila nesmiernu úľavu, radosť a silný pocit istoty, že moja dcéra bude živá a zdravá. Cítila som, že niekto stojí pri mne a že všetko bude v poriadku. O dva dni mi lekári oznámili, že moja dcérka „prekonala krízu, je z najhoršieho von a má veľkú chuť žiť.“ Modlitby vladyku Lavra boli vypočuté...

Spomínam si aj na to, ako nás vladyka Lavr navštívil na Slovensku, keď mala moja staršia dcéra Lenka 7 rokov. Lenka bola veľmi úspešná v karate a ja som s hrdosťou oznámila vladykovi, ako sa dcérke darí. Dala som ju na karate preto, aby sa vedela obrániť v prípade, keby ju niekto prepadol... Keď to vladyka počul, jeho tvár trocha zosmutnela, udivene zopakoval: „Ty chodíš na karate?“ , no nepovedal viac nič. Bolo to práve na konci školského roka. Po prázdninách Lenka opäť začala chodiť na karate, ale na veľké prekvapenie cítila veľký strach a stále mala bolesti brucha. Takmer celý ďalší rok presedela na lavičke a skoro vôbec necvičila. Nakoniec sa dohodla so mnou, že prestane chodiť na karate. Keď vladyka prišiel o rok na Slovensko, opýtal sa Lenky: „Na karate ešte chodíš?“ a keď mu Lenka odpovedala, že nie, on na to povedal: „Sláva Bohu!“ Nechápala som to vtedy. Až o niekoľko rokov neskôr, keď moja druhá dcérka Lucia prežila iba vďaka vladykovým modlitbám k Hospodu Bohu a keď som začala čítať životopisy svätých, vtedy som pochopila, že najlepšia obrana nie je bitka a odplata zlom za zlo, ale modlitba a že vďaka vladykovým modlitbám som na to prišla - hoci až po niekoľkých rokoch, lebo vladyka takmer nikdy nehovoril: “Toto nesmieš! Toto musíš!.....“, ale keď videl slabé stránky človeka, veľmi sa zaňho modlil, no najmä za to, aby človek sám precítil a spoznal, že robí zle, že to nie je v súlade so

zákonom Božím a aby z vlastnej vôle zmenil svoje konanie.

Vladyka bol veľmi skromný človek. Nikdy nedával príliš najavo to, že je metropolita a nevyžadoval si nejakú zvláštnu pozornosť. Spomínam si aj na to, že keď sme boli u vladyku na návšteve, na spiatočnej ceste nás vladyka sám šiel odprevať na letisko a bol oblečený ako obyčajný mních a kríž si schoval pod riasu. Takmer 80-ročný vladyka nám pomáhal s kuframi a taškami. Vtedy sme ho s dcérami videli naposledy.

Vladyka mal prekrásny pohreb. Od nedele (16.03.2008 - kedy zomrel) do piatku ležal v chráme a množstvo ľudí prichádzalo sa k nemu priložiť. Pohreb začal o 8.00 hod. a trval do večera do 17.30 hod. Keď truhlu s vladykovými ostatkami vložili do hrobu, na nebo vzlietli 3 biele labute, čo vyvolalo veľké prekvapenie medzi ľuďmi, pretože bol mráz a fúkal strašný vietor.

Najbližšia rodina, ale aj mnoho ďalších ľudí, ktorí poznali vladyku Lavra, sa modlia k Hospodu Bohu, aby bola jeho duša prijatá do „Carstvia Nebesnah“ a aby ho Hospod' Boh udostojil modliť sa za nás hriešnych u Jeho Prestola.

Recepty

Brokolicová polievka so zemiakmi

250 g brokolice
1 cibuľa, rastlinný olej
20 g hladkej múky
150 g zemiakov
2 strúčiky cesnaku
soľ
mleté čierne korenie
rasca
majoránka

Z umytej a očistenej brokolice odstránime tvrdé hlúbovité časti. Potom ju pokrájame nadrobno. Očistenú cibuľu posekáme, speníme v rozohriatom rastlinnom oleji, pridáme pokrájanú brokolicu, poprášime hladkou múkou a krátko opražíme. Potom zalejeme vriacou vodou, pridáme očistené a pokrájané zemiaky, cesnak rozotretý so soľou, mleté čierne korenie, rascu, podľa chuti osolíme a uvaríme do mäkka. Hotovú polievku ochutíme majoránkou.¹

Zelerový rezeň

2 veľké zelery
1 l zeleninového vývaru (z kocky)

¹ http://www.couvarit.sk/zeleninove-polievky.phtml?id_menu=4360&module_action__13939__id_r=98#m_13939

sójové mlieko
3 PL múky
6 PL strúhanky
8 PL sezamových semiačok
olej
mleté čierne korenie
soľ

Zeler očistíme a pokrájame na 1 cm široké rezy, ktoré obvaríme (5-7 min.) v zeleninovom vývare a necháme odkvapkať. Vytvoríme si cestičko zmiešaním sójového mlieka, múky, strúhanky a sezamu. Zelerové plátky namočíme do cestička a na rozpálenom tuku usmažíme z oboch strán a dobre osolíme a okoreníme. Podávame s varenými zemiakmi.

Banány v karamele

3 prerezané banány
3 PL cukru

Ošúpané banány prekrojíme pozdĺžne na polovice. Na panvicu dáme skaramelizovať cukor. Do karamelu vložíme banány a necháme ich opieť z každej strany.

Banány vyberieme a necháme vychladnúť.

pripravila Markella

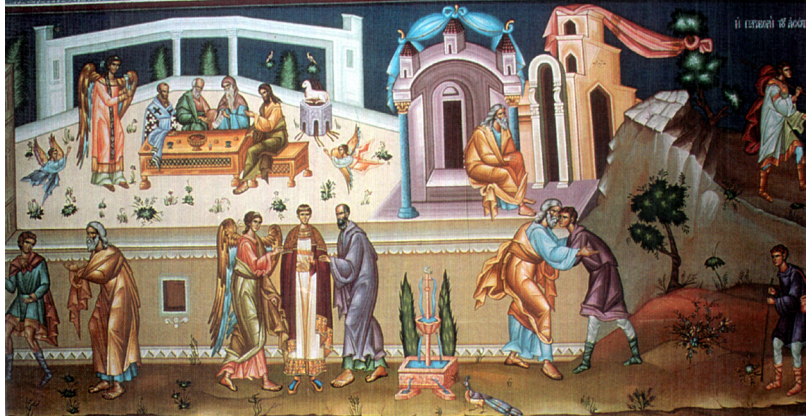
O vzdialovaní sa človeka od Boha

Pokiaľ človek pred niekým stojí, stojí k nemu otočený tvárou; a ak chce od niekoho odísť, odvracia sa od neho tvárou a otáča chrbtom. Čím ďalej ide, tým viac sa od neho vzdáľuje. A tak, pokiaľ sa človek snaží plniť svätú Božiu vôľu a poslúchať Boha – akoby vtedy pred Ním stál svojou tvárou a vzdával Mu úctu. No keď svoje dobré úmysly premeníme na zlo a namiesto cnosti konáme hriech, vtedy sa akoby chrbtom otáčame k Bohu, ako to hovorí prorok Jeremiáš: „*Chrbtom sa obrátili ku mne, a nie tvárou*“ (Jer 32, 33).

Tak človek, odvracajúc sa od Boha – nekončného Dobra, – čím viac nezákonností tvorí a nečiní pokánie, tým viac sa od Neho vzdáľuje. Odvracia sa od Neho v skutočnosti nie tvárou, ale srdcom a otáča sa Mu nie chrbtom, ale svojim neposlušným a nekajúcnym srdcom; vzdáľuje sa nie nohami, ale vôľou – zmenou zlých mravov na ešte horšie. Môžeme snáď otočiť tvár od Toho, ktorý je všade? A kde od Neho ujdeme, keď prebýva na každom mieste? Ako hovorí žalmista: „*Kam by som mohol zájsť od Tvojho Ducha? Pred Tvojou tvárou kam utečiem? Keby som vstúpil na nebesá, tam si Ty; a*

keď zostúpim do pekla, aj tam si Ty“ (Ž 139, 7-8).

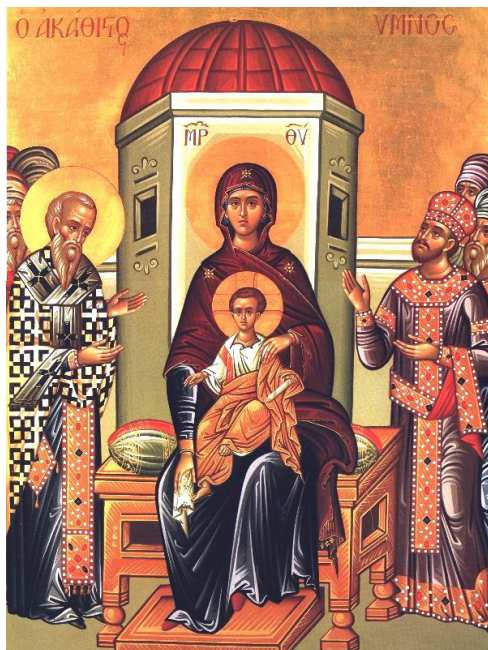
Takéto vzdialenie sa hriešnika od Boha nám zobrazuje aj podobenstvo o márnotrattom synovi, ktorý si od otca zbral svoju časť majetku, odišiel od neho a svoj život premárnil smilstvom a zhýralým životom. Neskôr, keď začal trpieť biedu, bol by rád, keby sa mohol nasýtiť aspoň strukmi, čo žrali svine, ale ani tie mu nikto nedal. Tak podobne aj človek, ktorý je neposlušný Bohu, ničí svoj Bohom mu daný duchovný majetok, t.j. svätosť, prav-

du a iné cnosti, čím vpadá do ťažších hriechov. Potom v tomto otroctve hriechu nikde nenachádza žiadnu útechu. Lebo duša človeka, ako Bohom stvorený duch, nemôže nájsť pokoja ani útechy v ničom inom okrem Boha, na ktorého obraz je stvorená. Od hladu môžeme umrieť, preto aj duša potrebuje duchovnú potravu.

**Svjatiteľ Tichon Zadonskij
O dobroditeľach.**

Pripravil d. Michal

Ikona Božej Matky „Akafistnaja“

Ikona Božej Matky „Akafistnaja“ sa nachádza na ikonostase chrámu Vvedenija Bohorodicy srbského Chilandarského monastiera na hore Atos.

Dokumenty o objavení a histórii ikony na Svätej hore sa nezachovali. Tradícia hovorí, že na Atose sa objavila ku koncu 12. storočia, keď svätý Sáva Srbský podľa zjavenia ikony našiel poklady, a tak mohol dokončiť stavbu monastiera. Avšak nikde v živote svätého potvrdenie tohto príbehu nenájdeme. Jediná dôveryhodná správa o ikone, ktorá bola zapísaná podľa očitých svedkov, je zázračná záchrana monastiera pri požari v roku 1837.

Sviatkovanie tejto ikony pripadá na 12./25. januára.

Modlitba:

Ó Prečúdnaja i Prevýššaja vsích tvaréj Carice i Bohoródice, Nebésneho Carjá Christá Bóha nášeho Máti, pripádajem i pokloňajemsja Tebí pred svjatóju i prečestnúju ikónuju Tvojéju, jejúze dívnyja i preslávnnyja čudesá soďiváješi! Smírenno mólim Ťa, vsesil'naja róda nášeho Zastúpnice, uslyši nás i udiví na nás prebohátuja mílosti Tvojá, i prošénija náša, prinosímaja Tebí, jáko blahája Skoroposlúšnica, ispólni. Blahodátiju Tvojéju duši náša osvjatai i ne otnímaj ot nás pokróva Svojeho, pod ním že prísno prebyvája, jáko Sťinoj Nerušimoj zaščiščéní prebúdem ot vsích bíd i napástej, ot vsjákaho vráha i supostáta, ot vsích zlých kóznej vrážijich na nás prísno nachod'ščich. Blahouchánijem neporóčnoj duši Svojeja napólni dušy náša, da vozveselátsja sérdca náša, íbo níst niktó v míri sém milíje i prekrásnije Tebé, Dívno Presvjatája! Tý jesí naše Bohátstvo, Tý jesí naše Sokróvišče, Tý jesí naše Upovánie i náša Zaščíto! K Tebí Jedíňij v pečál'ich nášich pritekájem i u Tebí Jedíňij ut'íšénije polučíti čajem. Ó Vsepítaja Dívno Bohoródice, ne prestáj molítisja o nás, nedostójnych rabích Tvojích, slávjaščich Ťa i počítajúščich, i nadéždu na Tebé ímuščich, nýňi i prísno, i vo víki vikóv. Amíň.

prpravila Juliána Kuzanová

Drahý Bože!

Píšem Ti list, ktorý je vlastne vyslovením mojich myšlienok a prosieb.

Dívajúc sa na dnešný svet, na ten chlad panujúci medzi ľuďmi, si kladiem otázku, kde som pochybil. Viem, že za to, ako dnes svet vyzerá, môžeme všetci a s riešením by každý mal začať najprv u seba. Nieкто múdry raz povedal: „Zmeň seba a tým zmeníš aj svet.“

Častokrát mi je veľmi ťažko, lebo ľudia navôkol berú hriech ako niečo samozrejme a nemajú potrebu to zmeniť. Vytráca sa u nich láska k Tebe, k blížnym, celý svet sa ženie, nie kráča, ale priam sa ženie do záhuby, do zatratenia, bez toho, aby ľudia vynaložili čo i len maličkú námahu na zmenu tohto smerovania. Aký pochmúrny je ten svet, keď v ňom prevláda chlad, márnivosť, pýcha, zloba či nevraživosť medzi ľuďmi.

Napľňajú sa slová, že tí, čo milujú Christa, sú pre tento svet iba blázni. Ved' keď sa pred krížom prežehnám, pozerajú na mňa, ale nechápu to. Keď počas pôstu odmietnem ísť kamarátovi na oslavu, urazí sa a nechápe moje

rozhodnutie. Keď kráčam do chrámu na bohoslužby a stretnú ma kamaráti so slovami: „Pod' s nami do baru posedieť si“, moje odmietnutie opäť nechápu. Kráčam do školy v podriasniku a pohľady ľudí mi naznačia opäť to isté – nechápu to. Nechápu či nechcú chápať, prečo kráčam za Christom? Stačilo by len tak málo. Zamyslieť sa nad tým, prečo to, čo robím, vlastne robím. Snažím sa ľudí priviesť aspoň k myšlienke na Teba, aby si

každý uvedomil, že Ty si náš Stvoriteľ, náš Otec, ktorý dal svojim deťom život.

Prosím Ťa pomôž mi, lebo som ešte slabý, plný nedostatkov a nerozváznosti. Daj mi prosím silu pochopiť Tvoju vôľu a utvrdzuj ma stále vo viere.

Nauč ma kráčať ako kresťana, ktorý odolá vetru pýchy, dažďu urážok a nepravostí, ustojí zemetrasenie siekt a heréz, prekoná kamene výsmechu a skaly urážok, premôže búrlivé vlny lákadiel márniveho sveta, no najmä, pomáhaj mi, aby som vyšiel zo strhujúceho hurikánu bezbožnosti sveta, ako ten, čo bude mať v srdci to najžiarivejšie svetlo a to Teba, môjho jediného Boha.

Spomienka na metropolitu Nikolaja

V pondelok 30. januára 2006 ráno sme sa vybrali s dievčatami na liturgiu do katedrálneho chrámu v Prešove. Čakal nás náročný deň kvôli opravnému termínu skúšky. No to ráno sa nám príliš vrylo do pamäti. Po liturgii o. Michal v chráme oznámil, že v skorých ranných hodinách odovzdal svoju dušu Hospodinu náš vладыka Nikolaj. Naše oči zahmlili slzy, z chrámu sme kráčali ticho, v myšlienkach sme spomínali. Pre mnohých sme sa stali poslami tejto smutnej správy.

Metropolita Nikolaj bol skutočným pracovníkom na nive Christovej počas celého života. Narodil sa 19.12.1927 v Hanigovciach. Po gymnáziu absolvoval teologické štúdiá v Prahe i Moskve, bol správcom viacerých cirkevných obcí, pôsobil na akademickej pôde Pravoslávnej bohosloveckej fakulty, našu Cirkev zastupoval na rôznych ekumenických zhromaždeniach, stal sa nositeľom mnohých cirkevných vyznamenaní. 22 rokov po mníšskom postrihu sa v roku 1987 stáva arcibiskupom prešovským a Slovenska. X. miestny snem si ho v roku 2000 zvolil za metropolitu Pravoslávnej cirkvi v českých krajinách a na Slovensku. Vладыka Nikolaj bol v čele Prešovskej pravoslávnej eparchie v ťažkých časoch odovzdávania cirkevného majetku, ale i budovania a získavania toho nového. Za jeho pôsobenia bolo vystavaných vyše 80 nových chrámov a nadobudnuté ústredné budovy prešovskej eparchie.

Pred 21 rokmi stál vладыka pri zrode nášho Bratstva pravoslávnej mládeže. Staral sa o jeho rast, fungovanie, aktivity, podporoval ho nielen materiálne, ale i duchovne. Ako skutočný otec prichádzal medzi svoje deti, svoju mládež, zaujímal sa o jej radosti i starosti, požeňoval ju a bol jej posilou i vzorom. Upevňoval v mládežníkoch vieru, nabádal k práci v Cirkvi a pripomínal, aké dôležité je cítiť hrdosť, radosť, ale i zodpovednosť za to - byť pravoslávny!

Spomínam na stretnutie s vладыkom Nikolajom na 15. výročí BPM, kedy, už poznačený rokmi i chorobou, kráčal s palicou v ruke po chodbe našej PBF. S radosťou malého dieťaťa som prijala požeňvanie z jeho rúk. Spýtal sa hneď, odkiaľ som. Veľmi ma ale prekvapilo, keď si vладыka hneď v pamäti vybavil moju cirkevnú obec, dokonca i mojich starých rodičov a pýtal sa na moju rodinu. Naozaj, ako dobrý pastier poznal svoje ovečky!

A my – ako vďačné stádo – nezaбудame. Spomíname na Vás, vладыko, päť rokov po Vašom usnutí s úctou, vďačnosťou a živou modlitbou. Veríme, že aj vďaka Vaším príhovorom u Hospodina, ktorému stojíte po pravici, naše Bratstvo stále aktívne pracuje a v lone Cirkvi nasleduje Váš príklad.

Vičnaja Vam pamjat', vладыko naš, i blaženýj pokoj!

Zuzana Repková

SLNEČNÝ DOM – „Dobrovoľníci opäť v akcii“

„Ďakujem vám, čo ste urobili jednému z týchto mojich najmenších, mne ste urobili“ (Mt 25, 40), takto znejú slová Isusa Christa, na základe ktorých sme sa my, Dobrovoľníci – študenti 1. a 2. ročníka Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove – Charitatívna a sociálna služba, rozhodli po minuloročných dobrovoľníckych aktivitách znova spraviť radosť ľuďom, ktorí to ozaj potrebujú a spríjemniť im chvíle, a to nielen naším programom, pekným a vrúcnyim slovom, ale aj pohladením.

A tak sme sa rozhodli navštíviť Krízové stredisko „SLNEČNÝ DOM“ v Prešove, kde sa momentálne nachádzajú deti, ktoré sa nie ich vinou ocitli v tomto zariadení. Bez zbytočných slov sme sa my, dobrovoľníci, zišli, nakúpili sme deťom nejaké sladkosti, a s Božou pomocou sme sa teda vybrali navštíviť tieto deti.

Boli sme plní očakávaní a veľmi sme sa na to všetko tešili. Keď sme už boli v zariadení, privítala nás pani pracovníčka, s ktorou sme sa vopred dohodli, že máme pre deti čosi pripravené. Deti nás už čakali. Hoci zo začiatku boli veľmi hanblivé, zmenilo sa to, ako náhle sme sa s nimi zoznámili a začali sa s nimi rozprávať. Navrhli sme im či by s nami nešli na taký menší výlet na Kalváriu, odkiaľ je veľmi pekný výhľad na mesto Prešov. Deti s nami súhlasili a chytro sa obliekli. Dohodli sme sa s pani pracovníčkou na čas, kedy deti privedieme späť

do zariadenia a náš výlet sa mohol začať.

Ešte pred tým sme si však v zariadení, ktoré deťom nahrádza ich domov, sme si deti rozdelili medzi nás dobrovoľníkov, a tak každý z nás mal kontakt s dieťaťom. Počas cesty sme sa s deťmi zhovárali. Všade bolo počuť detský smiech a radosť. Snažili sme sa s nimi viac zblížiť. Keď sme už došli na Kalváriu, začali sme sa zhovárať všetci spolu. Trocha sme sa šalili a fotili, aby sme si krásne zážitky zvečnili nielen v pamäti, ale aj na obrázkoch vždy pri pohľade na ne si mohli spomenúť na tieto skvelé deti.

Ale ako sa vraví, „všetko sa raz musí skončiť“, tak aj náš výlet sa blížil ku koncu. A tak sme sa vybrali naspäť, čiže odvieť deti späť do zariadenia. Cesta naspäť však bola veľmi pestrá, pretože sme si spievali, a bolo to veľmi milé, pretože bolo vidieť na tvárach detí, že sa im výlet páčil.

Tak sme sa s deťmi rozlúčili, poobjímali sa a sľúbili sme si, že sa čoskoro stretne a znova si spravíme taký malý výlet. A čo dodať na záver: okamihy strávené v krízovom centre sa stali veľmi hodnotnou a prínosnou formou nadobudnutia praktických skúseností potrebných nielen pre vykonávanie praxe, ale aj samotné nasmerovanie našej pôsobnosti.

Kamil Roško
študent PBF PU

Víkend v Palote

Vpolovičke októbra tohto roku sa uskutočnilo sústreďenie pravoslávnych mládežníckych zboristov z Medzilaboriec. Spoločne prežili krásny víkend v pohraničnej dedinke Palota. Od skorého sobotňajšieho rána spievali v domčeku, kde býva babička našich dvoch zboristiek.

Úlohou sústreďenia bolo zdokonaľovať sa v zborovom speve.

Celé toto spievanie sprevádzal smiech a dobrá nálada. Napriek tomu, že večer bol každý veľmi vyčerpaný, konala sa tradičná beseda na rôzne témy duchovného života. Viedol ju o. Andrej Gont, ktorý svojim rozprávaním verím, že každému prítomnému prehovoril do duše a odpovedal na nami položené otázky.

Po besede sme zablahoževali našim dvom mládežníkom k ich narodeninám a zaspievali im mnoholitije. Sobotňajší deň sme ukončili smiechom, zábavnými historkami, ale i večernými modlitbami a vytúženým spánkom.

V nedeľu ráno sme šli na sv. liturgiu, ktorú slúžil o. A. Gont a my sme ju celú spievali. Deň pokračoval chutným obedom, po ktorom sme sa všetci rozlúčili a rozprchli do svojich domovov.

Na liturgiu si nás prišiel vypočuť aj prezident BPM na Slovensku Alexander Haluška. Každý z nás si určite z tohto sústreďenia odniesol veľa pekného a poučného, či už z oblasti spevu, alebo bežného života.

V prvom rade sa chceme poďakovať Bohu, ktorý nám umožnil toto stretnutie. Veľká vďaka patrí vedúcej nášho zboru, ktorá toto celé sústreďenie zorganizovala. Ešte raz ďakujeme a dúfame, že sa na podobných akciách stretneme ešte veľa krát.

mládežníčka Tinka

Valné zhromaždenie BPM

Dňa 11. decembra 2010 sa konalo valné zhromaždenie Bratstva pravoslávnej mládeže – Syndesmos. Všetko začalo molebnom na prizvanie pomoci Svätého Ducha. Po ňom nasledovala registrácia a privítanie hostí. Po prečítaní príhovorov vedenia BPM sa považovalo valné zhromaždenie za otvorené. Nasledovalo prezentovanie a hodnotenie stavu BPM vo všetkých úsekoch jeho hospodárenia za uplynulý rok 2010. Možnosť prezentovať mali všetky skupiny BPM na Slovensku. Ďalšou úlohou valného zhromaždenia bola voľba nového viceprezidenta s funkčným obdobím na tri roky. Bolo viacero kandidátov na viceprezidenta ale zvolený mohol byť len jeden, preto sa konali voľby. Možnosť voliť mali všetci členovia BPM. Celé voľby prebehli hladko. Po sčítaní hlasov sa uverejnili výsledky a novým viceprezidentom BPM sa stal študent Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Ľuboš Omaska. Nasledoval príhovor nového viceprezidenta a poďakovanie celému vedeniu a všetkým členom BPM. Tohtoročné valné zhromaždenie malo jubilejné 20.výročie, preto sa na ňom zúčastnili aj niektorí bývalí prezidenti. Na záver bola malá diskusia a po nej záverečná modlitba, ktorá všetko ukončila. BPM ďakuje všetkým zúčastneným členom, ale aj všetkým mládežníkom, ktorí sa na valnom zhromaždení zúčastnili a praje im hlavne veľa síl pre Cirkev Christovu.

bohoslovec Martin

Besedy na seminári

Pravoslávny kňazský seminár ako centrum pravoslávnych študentov teológie spájajúcich pravoslávnu mládež usporadúva každoročne rôzne besedy. Aj tentokrát tomu, pravdaže, nebolo inak.

Dňa 27.10 sa v našom seminárnom chráme uskutočnila beseda s otcom Štefanom Šakom na tému „Cyril a Metod ako symboly kresťanstva spolu so svätým Rastislavom“. Dozvedeli sme sa mnoho zaujímavých vecí a trochu hlbšie sme sa pozreli na našu cyrilo-metodskú tradíciu a významné osobnosti nielen slovenských, ale vo všeobecnosti aj slovanských dejín. Rozprávali sme sa o význame a ciele príchodu týchto vierozvestcov na Veľkú Moravu. Ako už slovo vierozvestci predpovedá, priniesli nám svätý Cyril a Metod vieru a písmo, pretože ľudia majú právo rozumieť a poznať vieru vo svojom vlastnom jazyku a najmä napísanú vlastným písmom. Oni boli tí, ktorí nám priniesli vzdelanie, aby sme chápali slová Božie. Dôležitým faktom je, že prišli na naše územie na pozvanie svätého Rastislava, ktorý sa vlastne zaslúžil o šírenie pravoslávnej viery. Kniežaťu Rastislavovi, ako dobrému a vernému panovníkovi, nesmierne záležalo na pozdvihnutí gramotnosti svojho národa. Za života Rastislava existovali iba tri hlavné svetové, a teda aj bohoslužobné jazyky. Boli to trojjazyčníci, ktorí mali dominantné postavenie vo vtedajšom svete a práve oni nesúhlasili so vznikom nového jazyka u Slovanov. A týmto faktom sme sa dostali k ďalšej zásluže Cyrila a Metoda, ktorí úspešne obhajovali náš jazyk a písmo v Ríme pred týmito trojjazyčníkmi. Vďaka ich práci a obetavosti sme sa dostali na vzdelanostnú úroveň vtedajších mocností.

Touto besedou sme získali poznatky o hlbokom význame misijného diela svätého Rastislava, ktorý až do mučeníckej smrti v zajatí ostal verný svojmu slovanskému národu. Bolo by dobré, ak by sa aj v súčasnosti pamätalo na svätého Rastislava. Odkaz, ktorý zanechal svojim následníkom, pretrváva až doposiaľ a ním je vernosť, vytrvalosť, odvaha a láska k svojmu národu a bohoslužobnej tradícii.

Dňa 10.11 sa u nás uskutočnila ešte jedna veľmi zaujímavá a poučná prednáška spojená s besedou na tému „Hesychastická tradícia v Čechách a na Slovensku“. O tomto mníšskom spôsobe života nám prišiel porozprávať vladyka Kryštof, ktorý svojou názornou prezentáciou s vysvetlením významu hesychizmu zaujal mnoho ľudí a najmä študentov teológie.

Vladyka nám veľmi pútavo porozprával, čo je to mníšsky život a čo všetko táto životná cesta obnáša. Rozprával nám, ako to v takom monastieri funguje a aký význam má tento život. Tiež nás oboznámil s históriou vzniku hesychizmu na Slovensku a u našich susedov Čechov. Videli sme na obrázkoch krásne monastiere na rôznych miestach v Čechách a oboznámili sme sa aj s históriou monastira v Ladomirovej, ktorý je nám dobré známy. Okrem faktických informácií nás vladyka potešil pútavými príbehmi zo svojich ciest. Zaujímavé bolo, ako si zaspomínal na svoje študentské časy v Grécku a na to, ako sprevádzal mnohých ľudí po svätej hore Atos. Hovoril aj o tom, ako ešte pred udelením autokefality na Slovensku bol u nás na návšteve patriarcha Bartolomej a keď videl, že tu je živá Cirkev po návrate domov dal napísať tomos o udelení samostatnosti v Českých krajinách a na Slovensku. Bolo nám veľkou ct'ou, že sa vladyka s nami podelil o svoje poznatky a skúsenosti a že nám odpovedal aj na naše otázky spolu s vladykom Jánom, ktorý nás študentov potešil svojou prítomnosťou medzi nami.

Ďakujeme všetkým účastníkom, hosťom a najmä prednášajúcim, ktorí si napriek svojej zaneprázdnenosti našli čas na nás študentov. Vďaka patrí aj všetkým, ktorí sa postarali o chutné občerstvenie, ktorým sme sa posilnili po besede.

Euboš a Janka

Samostatnou súčasťou Prešovskej univerzity je Pravoslávny kňazský seminár, ktorého poslaním je pokračovanie výchovno-vzdelávacieho procesu Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU. Jeho osobitosťou je najmä praktické vedenie študentov – bohoslovcov (budúcich kňazov), budúcich učiteľov náboženstiev i sociálnych pracovníkov k rozvíjaniu duchovnej aj vedomostnej úrovne, k obľúbení si modlitby, chrámu a k osvojeniu si prirodzených ľudských hodnôt, ktoré jediné sú správnym východiskom pre akúkoľvek prácu s ľuďmi.

Na toto poslanie slúži i chrám sv. Jána Bohoslova, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou kňazského seminára, ktorý je dennodenne neustále otvorený pre každého, kto túži po stretnutí s Bohom a Jeho svätými. Je okrášlený nádhernými byzantskými ikonami, ktoré vyzývajú všetkých k aktívnej účasti na bohoslužobnom a modlitebnom živote kňazského seminára. Každodenné bohoslužby sú tým najlepším vyvrcholením prejavenia získaných teoretických vedomostí a prinášajú neoceniteľný ošoh pre telo i dušu človeka – mladého študenta. Tu študent môže načerpať mnoho duchovných aj telesných síl pre svoje štúdium, tu sa môže zdokonaľovať v modlitbe, pôste, liturgickom speve i prednese modlitieb, tu môže zažiť skutočnú harmóniu neba a zeme, tajomný vzťah milostivého Boha, anjelov a svätých s ľuďmi. Všetko to môže zažiť vo svätej

Eucharistii, centre života každého pravoslávneho kresťana.

K osobným modlitbám, okrem seminárneho chrámu, môže študentovi poslúžiť aj vonkajšia kamenná kaplnka, ktorá je zasvätená Pokrovu Presvätej Bohorodičky. Bola postavená ako znak veľkej vďaky za zázračné uzdravenie. Počas semestra i skúšok tu k ikone Presvätej Bohorodičky, nazývanej „Vratarnica“, prichádzajú mnohí študenti a modliac sa za pomoc pri štúdiu, prikláňajú k nej svoje kolená.

Kňazský seminár je vybavený aj knižnicou PBF, kde sa nachádza veľké množstvo teologickej literatúry, od svätootcovských diel až po súčasných teológov. Tu má študent možnosť prístupu k pravoslávnej teológii, ktorej mystickú krásu začínajú objavovať aj nepravoslávni ľudia. Nachádza sa tu i študovňa. Literatúra je najmä v ruskom, gréckom, no i v iných jazykoch – srbskom, anglickom, nemeckom, poľskom, samozrejme, slovenskom a v ďalších. Poslaním knižnice kňazského seminára je teda rozšíriť obzor študentov, ponúknuť im ďalšie možnosti získavania vedomostí o svätom Pravosláví, viere apoštolomrovných bratov Cyrila a Metoda i našich otcov. Na získanie praktických zručností a schopností zas slúži miestnosť pre výučbu súhrnnej seminárnej praxe, kde si študenti môžu prakticky vyskúšať bohoslužobné úkony, cvičiť spev, čítanie cirkevnej slovančiny, čo je nevyhnutnosťou pre každého budúceho dušpastiera, teológa i učiteľa náboženstva.

Kňazský seminár je vybavený aj internetovou miestnosťou.

V objekte Pravoslávneho kňazského seminára sa nachádza aj jedáleň, ktorá zabezpečuje stravovanie študentov i ostatných pracovníkov seminára i fakulty a aj všetkých ostatných cudzích pracovníkov a ľudí. Špecifikom tejto jedálne je, že sa v súlade s tradíciou Christovej Pravoslávnej cirkvi snaží dodržiavať všetky stanovené pôsty tak, ako je to možné, a preto i človek, ktorý dodržiava pôsty, nemá problém vybrať si spomedzi ponúkaných jedál pre neho vhodné jedlo. A keďže sa tu varí s modlitbou a láskou, každé jedlo je tu veľmi chutné.

Na chvíľe oddychu pracovníkov kňazského seminára i ubytovaných študentov slúži drevený altánok, kde sa usporadúvajú posedenia s opekaním, spevom našich ľudových piesní, tancom i besedami. Športové aktivity si zas môžu študenti dopriať v malej telocvični aj za stolnotenisovým stolom v suteréne seminára. Kňazský seminár je vybavený aj saunou a relaxačno-masážnymi miestnosťami. Tieto priestory môžu slúžiť nielen zamestnancom, ale aj študentom ubytovaným v seminári.

Spoločne s milostivým Bohom sa o správu nad Pravoslávnym kňazským seminárom stará jeho rektor protojerej Milan Gerka v spolupráci s ostatnými výchovnými a technicko-hospodárskymi pracovníkmi. Vicerektorom je protojerej Ján Jacoš, asistentom riaditeľa

pre oblasť ekonomiky a vzdelávania je protodiakon Ján Husár, špirituálom, starajúcim sa o duchovné vedenie, je protojerej Dmitrij Paster, prefektom a správcom chrámu sv. Jána Bohoslova je archimandrita Serafim. Spoločným úsilím sa starajú o duchovný vývin študentov, o ich správne smerovanie a napomáhajú im riešiť rôznorodé ťažkosti. O hospodársky chod kňazského seminára a jeho jedálne sa starajú Beáta Vargová a Andrea Rusiňáková. Ďalšími pracovníkmi sú domovník, vrátnici, kuchárky a upratovačka.

Pri Pravoslávnom kňazskom seminári svoju činnosť rozvíja aj Duchovné centrum sv. Jána Bohoslova Kňazského seminára PBF PU v Prešove. Jeho úlohou je práca s mládežou, príprava mladých do manželstva, práca s mladými rodinami, aktivity v oblasti sociálnych služieb a pod. V rámci projektu toho duchovného centra prebieha aj výučba ikonopisectva, t. j. spoznávania pravoslávnej teológie prostredníctvom farieb, ktorú s obľubou navštevujú mnohí študenti. Ikonopisecká miestnosť je taktiež súčasťou kňazského seminára.

Protodiakon Ján Husár

